

KLÍČOVÉ POJMY A PŘEHLED VÝZNAMNÝCH MILNÍKŮ VE VÝVOJI AUDIOVIZE

KLÍČOVÉ POJMY A OSOBNOSTI:

Camera obscura, laterna magica, daguerrotypie, kalotypie, fonograf, svitkový film, kinematograf, zvukový film, televize, VHS, digitalizace.

Louis Daguerre, Louis-Jacques-Mandé Daguerre, William Fox Talbot, Hippolyte Bayard, Eadweard Muybridge, Thomas Alva Edison, George Eastman, Auguste a Louis Lumièrové, Georges Méliès, John Logie Baird.

CHRONOLOGIE UDÁLOSTÍ:

1839

– **Louis Daguerre Louis-Jacques-Mandé Daguerre** dne 9. ledna patentoval u Francouzské akademie věd vynález s názvem Daguerrotypie. Obraz vzniká exponováním na postříbřenou destičku vystavenou účinkům jodových par.

– **William Fox Talbot** dokončil proces kopírování negativ/pozitiv, který se používá dodnes v moderní fotografii. Označil jej jako kalotypie (fotogenické kreslení).

– **Hippolyte Bayard** uskutečnil první veřejnou výstavu fotografií na světě.

1840

– Hippolyte Bayard zveřejnil autoportrét “Sbohem, krutý světe!”, který se stal první známou fotografickou manipulací.

1878

– **Eadweard Muybridge** předvedl fotografie běžícího koně klusajícího ve velké rychlosti

– **Thomas Alva Edison** patentoval fonograf, přístroj na záznam zvuku i jeho přehrání.

1879

– **Eadweard Muybridge** vynalezl zoopraxiskop, první promítačku pohyblivých obrázků

1884

– **George Eastman** si nechal patentovat papírový svitkový film. Toto fotografické médium nahradilo křehké skleněné tabule emulzí potaženou na svitku papíru a umožnilo větší rozvoj a rozšíření fotografie.

1887

– **Emile Berliner** vynalezl a patentoval gramofon.

1888

– **George Eastman** patentoval skříňovou kameru (box camera) pro svitkový film. Eastman si také zaregistroval ochrannou známku **Kodak**.

1893

– bylo v USA postaveno první filmové studio Black Mary, které využíval T. A. Edison k výrobě filmů pro jeho vynález kinetoscope, který umožňoval sledovat film jen 1 divákovi.

Černě obložená plechová chata s odklopitelnou střechou se mohla točit kolem vlastní osy, sluneční světlo nezbytné pro projekci tak mohlo být řízeno do různých směrů.

1895

– **Wilhelm Conrad Röntgen** začal provádět a zaznamenávat experimenty s rentgenovým zářením ve vakuové trubici.

– Auguste a Louis Lumièrové vynalezli kinematograf. V pařížském Grand Café promítli 28. prosince první filmy veřejnosti.

1896

– Georges Méliès začal natáčet filmy. Stal se světoznámým tvůrcem nejrůznějších filmových triků. Celou řadu z nich sám vymyslel nebo objevil. Bratři Lumièrové brali kinematografii pouze jako technický vynález, který nemá žádnou velkou budoucnost. On sám byl zcela opačného názoru, dobře si uvědomoval potenciál kinematografie jako nástroje pro iluzi a zábavu.

1926

– První přenos televizního obrazu se uskutečnil v Londýně.

1927

– Americkým filmem *Jazzový zpěvák* byla zahájena éra zvukového filmu. Kinematografie se stala plně audiovizuální.

1928

– **John Logie Baird** provedl první dálkový přenos televizního obrazu mezi Londýnem a New Yorkem.

1934

– začal prodej mechanických televizorů, které byly později nahrazeny elektronickými.

1935

– v Berlíně začalo první pravidelné vysílání. Vysílalo 90 minut, třikrát týdně.

– od 2. listopadu 1936 začíná pravidelně vysílat BBC (na 300 majitelů TV), toto datum je pokládáno za počátek televizního vysílání, protože televizní vysílání bylo určeno nejen pro kolektivní vysílání, ale i pro individuální příjemce.

1944

– **John Logie Baird** představil elektronickou barevnou televizi.

1948

– v rámci Mezinárodní výstavy rozhlasu (MEVRO) v Praze byl prezentován úplný kamerový řetězec v elektronickém systému. Začal se vyrábět televizní přijímač Tesla. Ještě téhož roku, 4. července, proběhl první přímý televizní přenos z XI. všesokolského sletu na pražském Strahově.

1953

– začalo pravidelné vysílání Československé televize. Televize vysílala v roce 1953 3 dny v týdnu, 1954 4 dny, 1955 5 dní, 1958 7 dní. V USA uskutečnili první obrazový barevný přenos, bylo zahájeno barevné televizní vysílání.

1970

– ČST zprovoznila druhý televizní kanál.

1973

– ČST zahájila barevné vysílání.

1976

– představeno VHS (Video Home System).

1980

– zahájila vysílání výhradně zpravodajská televize CNN (Cable News Network) s nonstop vysíláním.

1981

– zahájila vysílání výhradně hudební televizní stanice MTV (Music television).

1993

– První komerční stanice Premiéra TV (od ledna 1997 TV Prima) v ČR.

1994

– První celoplošná česká komerční stanice TV Nova zahájila vysílání 4. února 1994.

– Internet se komercializuje, v roce 1996 má už 55 milionů uživatelů.

1996

– na trh uvedeno DVD (Digital Versatile Disc, česky digitální víceúčelový disk), tento název vystihuje široké možnosti využití. Později se rozšířil i název Digital Video Disc. Jedním z kritérií při vývoji DVD byla kompatibilita s kompaktním diskem (CD), takže pro běžného uživatele jsou na první pohled k nerozeznání. Rozměry média zůstaly zachovány, průměr je 12 cm, tloušťka 1,2 mm. Data jsou uložena v prohlubních ve spirálovitých stopách, stejně jako u CD.

2005

– bylo v ČR zahájeno pozemní digitální vysílání (DVB-T), které umožnilo zvýšit počet vysílaných programů.

2007

– Steve Jobs představil první iPhone. Důraz byl kladen na rozměrný a kvalitní dotykový displej a možnost rozšířit si zařízení o užitečné aplikace a zábavné hry. Nástup obchodů s aplikacemi App Store, později Google Play Store rozšířil poptávku po iPhonech a Android zařízeních.

2013

– vlastnilo televizní přijímač celosvětově 79% domácností.

21. STOLETÍ A DIGITALIZACE

– za první desetiletí ovládla digitalizace plně zvuk i obraz a změnila tak fotografický a filmový průmysl. S tím souvisela i postupná digitalizace přenašečů audiovizuálního záznamu.